

kaste den, hvis Kræfter paa denne Maade ere blevne opslidte i Ens Tjeneste, over paa Samfundet, som saa skal hjælpe ham. Derfor er det, jeg tror, at man bør have Opmærksomheden i særlig Grad henvendt paa de Midler, der kunne findes til at modarbejde dette Onde. Blandt de forskjellige Maader, der ere komne frem, vides det, at der er Forslag om toungen Alderdomsforsørgelse; man vil forpligte Husbonden, Fabrikherren, Arbeidsgiveren til at yde et vist Bidrag til Arbeideren i hans Alderdom. Nooridt denne Tanke i og for sig er rigtig, og i hvilken Grad den kan gennemføres, skal jeg ikke gaa ind paa her; men jeg tror, at de fleste ville give mig Ret i, at der i og for sig er noget Naturligt i, at man, naar man har Evne dertil, hjælper den, der har hjulpet En hele Livet igjennem, og jeg mener, at det er naturligt, at Staten fremfor Alle bør gaa i Spidsen i den Retning. Det er allerede af et æret Medlem, der talte for mig, blevet fremhævet, at det vilde være af økonomisk Interesse for Staten; det er ganske vist en Grund mere til, at den ikke skal svigte den Pligt, den har. Den vil ved at love saadan Understøttelse, saadan Hjælp til de Gamle, være sikker paa, at den faar dygtige og hæderlige Mænd i sit Arbejde, Mænd, som sætte overordentlig stor Pris paa, at de ikke i deres Alderdom skulle være usatte for at lide Nød. Man vil da for den samme Løn faae bedre Kræfter eller, som man ogsaa kan udtrykke det, faae de samme Kræfter for en billigere Betaling. Der har fra flere Sider været fremsat den Tanke, at Staten skulde være særlig opfordret til at yde Bidrag til Alderdomsunderstøttelse for Folk i Almindelighed; denne Tanke har været fremsat, og den forekommer mig i og for sig ikke at være uberettiget. Dette vil jo imidlertid under andre Lovforslag, der mulig komme til at foreligge Thinget, blive nærmere drøftet, og jeg skal da tillade mig mere detailleret at udvikle mine Tanker derom. Men det vilde, forekommer det mig, være en mærkværdig Modsigelse, om man vilde sige, at Staten skulde have Opfordring til at hjælpe de Borgere, der have arbejdet for Andre, og som disse Andre, naar de Paagældende blive gamle, ikke hjælpe, men overlade til sig selv, og at Staten derimod skulde lade dem, der have arbejdet for den selv i en lang Aarvætte, hele deres Liv igjennem, gaa for Lud og kolbt Vand. Jeg finder, at den første Fordring til Staten i denne Henseende maa være, at Staten erkjender sin Pligt ligeoverfor dem, der have arbejdet for Staten. Derfor sætter jeg saa stor Pris paa, at denne Opfordring er kommen frem. Efter min Mening er det en ubetinget Pligt for Staten at hjælpe Enhver, der har offret sit Liv i dens Tjeneste; og naar her nu foreligger Forslag til, om end kun i en meget ringe Grad, at gjøre denne Pligt gjældende, saa skal jeg med Fornøielse gaa med hertil og kun udtale, at det har glædet mig,

at det er kommet frem. Jeg tror, at det saakaldte Pensions- eller Livrenteaesjen med Urette er kommet i en Slags Miscredit i den senere Tid. Det bør atter drages frem, fordi det har den største sociale Betydning, den største Betydning for Samfundet i det Hele. — Der er et enkelt Punkt, som jeg endnu ønskede at berøre. Der staar i Lovforslagets § 4, at Loven skal undertastes en Revision inden Udløbet af Finantsaaret 1879—80. De fleste ville vistnok være enige i, at Rigsdagens Virksomhed, som den nu er, trækker ud i overmaade lang Tid, i længere Tid, end det for Mange, der ere nødsagede til at være borte fra deres Hjem og deres Forretninger, er ønskeligt. En af Grundene, om end ingenlunde den eneste, til, at det trækker saa utilbørlig langt ud med Rigsdagens Virksomhed, er den Mangfoldighed af Love, som uafbrudt forelægges, efter mit Skjøn uden paatrængende Nødvendighed. Rigsdagens Medlemmer saavel som Regjeringen have i deres Magt at indbringe eller forelægge Lovforslag eller Forslag til Forandringer i Love, naar de finde det hensigtsmæssigt. Men for mig har det noget Stødende, naar en Rigsdag bestemmer, at en følgende Rigsdag skal spekulere over Forandringer i de Love, som den vedtager, og foretage en Revision af dem. Dette giver Anledning til en stor Del overflødig og unødvendig Forhandling. Jeg maa derfor ønske, at den nævnte Bestemmelse kan gaa ud. Jeg veed, at den findes gjennemgaaende i saa mange Love, at det mulig vil være et frugtesløst Ønske; men da jeg som nyt Medlem ikke føler mig saa stærkt bunden ved, hvad der tidligere er passeret, som mulig Andre kunne føle sig, vil der for mig ikke være Noget til Hindrer for at stemme imod denne Slags Bestemmelser. Jeg har ikke stillet noget Forslag her i denne Retning; men jeg forbeholder mig at gjøre det til 3die Behandling.

Formanden: Saavel efter Sagens Bestaaen i og for sig som navnlig paa Grund af Udvalgets Betænkning er der ganske vist Anledning til at komme ind paa mere almindelige Betragtninger; men jeg vilde dog ikke finde det rigtigt, om man, hvor interessant det end kunde være, alt for meget fordybede sig i de indgribende sociale Spørgsmaal, som den sidste ærede Taler bragte paa Bane.

Alder: Ogsaa uden denne Opfordring vilde jeg have undladt at følge den sidste ærede Taler i hans Udtalelse om Spørgsmaal, der ere af saa stor Betydning, at der maatte være en særlig Anledning til, om man ogsaa har tænkt derover, ved denne Leilighed at komme ind derpaa. Jeg gaar saa stærkt i modsat Retning af, hvad det ærede Medlem udtalte, at jeg tværtimod tror, det er uheldigt, at Pensionsspørgsmaalet er kommet frem under denne Sag, ligesom jeg overhovedet tror